C/2024/2095

26.3.2024

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Korupcija pri javnih naročilih in njene posledice za notranji trg

(mnenje na lastno pobudo)

(C/2024/2095)

Poročevalec: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Soporočevalec: **Cristian PÎRVULESCU**

Sklep plenarne skupščine	25. 1. 2023
Pravna podlaga	člen 52(2) Poslovnika
	mnenje na lastno pobudo
Pristojnost	strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo
Datum sprejetja na seji strokovne skupine	20. 12. 2023
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	17. 1. 2024
Plenarno zasedanje št.	584
Rezultat glasovanja	
(za/proti/vzdržani)	219/0/0

1. Sklepi in priporočila

1.1 Zaradi številnih kriz, s katerimi se svet sooča od leta 2020, se je na nacionalni in evropski ravni povečalo posredovanje javnih oblasti v gospodarstvu, s tem pa tudi javne naložbe za zaščito skupnih evropskih dobrin (kot so zdravje, varnost, okolje, podnebje in mir). Evropska in nacionalna finančna sredstva, pridobljena iz obdavčitve evropskih državljanov, so pomembni instrumenti za zagotavljanje blaginje in konkurenčnosti Evrope. Zato se ne smejo uporabljati za zasebne in nezakonite namene, kar velja tudi za sredstva, porabljena za javna naročila.

1.2 EU je naredila velik korak naprej, ko je zaščito pravne države, vključno z učinkovitimi protikorupcijskimi prizadevanji, povezala z nujnostjo zaščite svojih finančnih interesov. Ta pristop je treba nadalje razviti, saj kršitve načel pravne države ne vplivajo le na finančne interese EU, temveč tudi na glavne politike, ki urejajo enotni trg. Okrepiti bi bilo treba protikorupcijski sveženj, predstavljen 3. maja 2023, ki obravnava korupcijo na vseh področjih, ne le v zvezi s sredstvi EU.

1.3 Korupcija se šteje za hudo kaznivo dejanje s čezmejno razsežnostjo, kot je opredeljeno v členu 83(1) PDEU. Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) meni, da bi morala Evropski parlament in Svet čim prej v tem mandatu sprejeti predlog Komisije o direktivi v zvezi s tem, da bi zagotovili minimalno raven usklajevanja in harmonizacije pravnih in institucionalnih praks držav članic.

1.4 EESO prav tako meni, da mora Komisija ponovno uvesti poročilo EU o boju proti korupciji, ki je bilo uvedeno s sporočilom o boju proti korupciji v EU leta 2011, vendar se je ta praksa po prvem poročilu leta 2014 prekinila. Poročilo bi lahko uporabili za osvetlitev in vključitev različnih razsežnosti boja proti korupciji, ki jim okvir pravne države zdaj namenja premalo pozornosti ali pa je sploh ne namenja.

1.5 Osredotočiti bi se bilo treba na javna naročila z vso njihovo zapletenostjo in posledicami. EU mora prednostno oceniti zakonodajni okvir o integriteti javnih naročil in njegovo izvajanje v praksi, da bi preverila, ali je skladen s potrebami boja proti korupciji. To bo Komisiji omogočilo, da sprejme odločitev, ali bo uveljavila pravico do pobude in na kakšen način.

1.6 EESO meni, da je regulativni okvir, vzpostavljen z direktivami za to področje, še vedno veljaven in ustrezen ter ga ni treba pregledati. Osredotočiti pa se je treba na preusmeritev regulativnega okvira na nove vrednote, na katerih temelji socialna, gospodarska in okoljska strategija EU.

1.7 EESO se zaveda velike odgovornosti EU na področju boja proti korupciji po vsem svetu in podpira predlog Evropskega parlamenta, v katerem Komisijo poziva, naj pripravi globalno protikorupcijsko strategijo EU, v kateri bo obravnavala korupcijo kot svetovni pojav, ki zahteva učinkovite protikorupcijske institucije, preventivne mehanizme in mednarodni regulativni okvir, pa tudi odvzem premoženjske koristi in kazenski pregon v EU.

1.8 Korupcijske prakse lahko političnim akterjem omogočijo nezakonite koristi in sredstva za volilno kampanjo ter ohranjanje podpornega sistema, ki temelji na klientelizmu, kar onemogoči enake konkurenčne pogoje. Tuji akterji lahko z nezakonitim financiranjem podpirajo različna politična gibanja in kandidate, kar jim da nepošteno prednost ter ogrozi integriteto in pluralizem volilnega postopka. Prizadevanja za boj proti korupciji bi bilo zato treba bolje uskladiti s prizadevanji za zaščito in razvoj demokracije v EU, kar je zdaj zajeto z akcijskim načrtom EU za demokracijo.

1.9 EESO meni, da bi Komisija lahko sprejela sporočilo, v katerem bi potrdila direktive o javnem naročanju iz leta 2014. Komisija bi lahko to priložnost izkoristila za okrepitev številnih postopkov in orodij iz teh direktiv, ki še niso bili vzpostavljeni, potrditev šestih strateških prednostnih nalog iz leta 2017 in njihovo usmeritev v trajnostni razvoj.

1.10 Evropski trg javnih naročil bi bilo treba digitalizirati že pred leti, saj je digitalizacija instrument znanja, preglednosti, hitrosti in integritete celotnega življenjskega cikla javnih naročil. Zato je bistveno, da Komisija nacionalnim oblastem še naprej zagotavlja tehnično podporo v tem težavnem procesu.

1.11 Komisija bi lahko bolj poudarila pomen paktov integritete, zlasti ker je Sodišče EU ugotovilo njihovo skladnost z evropsko zakonodajo o javnih naročilih.

1.12 Sistem splošne prepovedi udeležbe ponudnika v oddaji javnih naročil (med evropskimi organi/nacionalnimi institucijami/zasebnimi bankami) bi lahko bil koristen za zaščito notranjega trga pred zlorabo javnih sredstev, dodeljenih javnim razpisom, ne glede na to, ali so ta sredstva evropska ali nacionalna.

1.13 EESO spodbuja Evropsko komisijo ter druge institucije EU in nacionalne institucije, naj zastopanost delavcev, kolektivna pogajanja in socialni dialog obravnavajo kot ključne instrumente za učinkovit boj proti korupciji na vseh ravneh.

1.14 EESO spodbuja vsa podjetja, združenja delodajalcev in socialne partnerje, naj si dejavno prizadevajo za kulturo integritete in spoštujejo najboljše standarde na nacionalni in mednarodni ravni, na primer standard EN 17687:2022 o javnem naročanju – Integriteta in odgovornost – Zahteve in smernice, standard ISO 37001 (sistemi upravljanja za preprečevanje podkupovanja) in standarde, ki izhajajo iz razvoja okoljskih, socialnih in upravljavskih naložb.

1.15 Ker so javna naročila v vseh državah članicah decentralizirana, je treba na regionalni in lokalni ravni oblikovati instrumente za podporo integriteti postopka javnega naročanja. Odbor regij lahko omogoči ustrezen vpogled v uresničevanje tega cilja.

1.16 EESO z zanimanjem pričakuje institucionalizacijo in razvoj mreže EU za boj proti korupciji ter je pripravljen sodelovati pri njenem delu. Evropsko komisijo spodbuja, naj zagotovi finančna sredstva za kampanje ozaveščanja javnosti o korupciji in spodbuja dobre prakse na področju družbeno odgovornega javnega naročanja.

2. **Ozadje**

2.1 Komisija je nedavno prišla do enake ugotovitve, in sicer da „[v]sako leto v EU več kot 250 000 javnih organov porabi približno 2 bilijona EUR (približno 13,6 % BDP) za nakup storitev, gradenj in blaga“ ([1]).

2.2 Sproščanje velike količine finančnih sredstev na trg javnih naročil privablja **kriminal** (organizirani in drugi) in je izziv tudi za javne uprave, ki morajo organizirati nujne postopke v izrednih nujnih razmerah. Komisija je navedla, da „[p]red **korupcijskimi tveganji** ni varen noben sektor ali področje dejavnosti, posebno pozornost pa je treba nameniti skupnim področjem z visokim tveganjem – to so običajno tista področja, ki vključujejo upravljanje znatnih **javnih sredstev**“ ([2]). Po nekaterih ocenah so skupni stroški tveganja korupcije pri javnih naročilih, ki vključujejo sredstva EU, v EU-27 med letoma 2016 in 2021 znašali 4,3 milijarde EUR ([3]).

([1]) UL C 98 I, 16.3.2023, str. 1.
([2]) COM(2023) 800 final, str. 16 in str. 18.
([3]) Evropski parlament, *Stepping up the EU's efforts to tackle corruption.Cost of Non-Europe Report* (Krepitev prizadevanj EU za boj proti korupciji – Poročilo o stroških neukrepanja na ravni EU), 2023, str. 2.

2.3 EESO priznava velik napredek EU in držav članic v boju proti korupciji. Vključitev protikorupcijskih prizadevanj v ukrepe za zaščito pravne države in priprava poročila o stanju pravne države povezujeta prizadevanja za boj proti korupciji z drugimi ključnimi vidiki demokratičnega, zaupanja vrednega in učinkovitega upravljanja (člen 2 PEU). Kot je navedla Komisija, je „[b]oj proti korupciji […] bistven za ohranjanje pravne države in zaupanja državljank in državljanov ter podjetij v javne institucije. Celovit pristop k boju proti korupciji mora temeljiti na kombinaciji preventivnih in kazenskih ukrepov“ ([4]).

2.4 Sodišče Evropske unije je navedlo, da v členu 2 PEU „niso samo navedene smernice in nameni politične narave, ampak vsebuje vrednote, ki so […] del same identitete Unije kot skupnega pravnega reda in ki se uresničujejo v načelih, ki vsebujejo pravno zavezujoče obveznosti za države članice“ ([5]). Te vrednote morajo zato biti del skupnih politik in ravnanja javnih organov in gospodarskih subjektov, ki sodelujejo na notranjem trgu ([6]).

2.5 EU je naredila velik korak naprej, ko je zaščito pravne države, vključno z učinkovitimi protikorupcijskimi prizadevanji, povezala z nujnostjo zaščite svojih finančnih interesov. V primeru večjih kršitev načel pravne države lahko EU proti državi članici ukrepa, na primer začasno ustavi plačila in obveznosti, začasno ustavi izplačevanje obrokov ali predčasno odplačilo posojil, zmanjša financiranje v okviru obstoječih obveznosti ter prepove sklepanje novih obveznosti s prejemniki ali sklepanje novih sporazumov o posojilih ali drugih instrumentih, za katere jamči proračun EU ([7]).

2.6 Evropska komisija je po sprejetju protikorupcijskega svežnja 3. maja 2023 vzpostavila tudi mrežo EU za boj proti korupciji. Mreža naj bi bila krovni forum, kjer si lahko vsi deležniki v EU izmenjujejo primere dobre prakse, priložnosti, zamisli in načrte za nadaljnje delo. Je vključujoča, saj povezuje tudi neodvisne organizacije civilne družbe, in temelji na trdnem prepričanju, da izmenjava različnih pogledov prinaša boljše rezultate in učinkovitejšo protikorupcijsko politiko ([8]).

3. **Splošne ugotovitve**

3.1 Ta pristop pa je treba še nadgraditi. Sedanje postopkovne določbe uredbe o splošnem režimu pogojenosti ([9]) omejujejo njeno področje uporabe. Ukrepi, ki jih določa uredba, zdaj veljajo le za eno državo članico. Glede na visok prag za uporabo tega instrumenta ta ne more delovati kot spodbuda za vse države članice, da bi se borile proti korupciji. V instrument so vključene tudi druge omejitve. Kršitve načel pravne države ne vplivajo le na finančne interese EU, temveč tudi na glavne politike, ki urejajo enotni trg, kar ravno tako omejuje področje uporabe navedene uredbe.

3.2 Kar zadeva boj proti korupciji v EU, je korupcija v členu 83(1) PDEU opredeljena kot hudo kaznivo dejanje. V preprečevanje in zatiranje korupcije so zajeti številni vidiki, ki jih ni mogoče razvrstiti v eno kategorijo glede na pristojnosti Unije, podlago iz Pogodbe ter sektorje in instrumente politike. EESO poudarja, da je treba storiti več za vključevanje različnih razsežnosti boja proti korupciji, da bi bil ta učinkovitejši na vseh ravneh upravljanja po vsej EU. To je mogoče rešiti na več načinov.

3.3 Prvič, EESO meni, da je evropski zakonodajni okvir razdrobljen, saj so pravila za boj proti korupciji (kot so pravila o organiziranem kriminalu in pranju premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem), razpršena po različnih nepovezanih instrumentih, tudi na področju javnih naročil (glej točko 3.6) ([10]). Poleg tega se to stanje poskuša izboljšati z zakonodajno pobudo Komisije z dne 3. maja 2023 ([11]). EESO meni, da bi morala Evropski parlament in Svet čim prej v tem mandatu sprejeti predlog Komisije o direktivi, ki določa skupno opredelitev in okvir za boj proti korupciji na ravni EU in držav članic. To je najpomembnejši korak do minimalne ravni usklajevanja in harmonizacije pravnih in institucionalnih praks držav članic.

([4]) COM(2023) 800 final, odstavek 2.2.
([5]) Sodba Sodišča Evropske unije, zadevi C-156/21, točka 232, in C-157/21, točka 264.
([6]) Pitruzzella, *L'integrazione tramite il valore dello „Stato di diritto“*, www.federalismi.it, št. 27/2022.
([7]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1.
([8]) Mreža EU za boj proti korupciji.
([9]) UL L 433 I, 22.12.2020, str 1.
([10]) Gaglio in drugi, *Strengthening the fight against corruption; assessing the EU legislative and policy framework* (Krepitev boja proti korupciji: ocena zakonodajnega in političnega okvira EU), 2023.
([11]) Glej predlog direktive o boju proti korupciji, COM(2023) 234 final, in sporočilo, navedeno v opombi 2.

3.4 Drugič, EESO meni, da EU korupcije ne bi smela obravnavati kot vprašanje, ki je najbolj ali izključno pomembno takrat, ko gre za sredstva EU. Neposredna pristojnost in instrumenti za boj proti korupciji, povezani s sredstvi EU, ne pomenijo, da je to edina vrsta korupcije, ki obstaja in proti kateri se je treba boriti. Korupcija neposredno vpliva na posameznike, podjetja in skupnosti, ki ne prejemajo sredstev EU. Zgodilo bi se lahko, da bi države članice na koncu dejansko upravljale dvotirni sistem, v katerem bi bili projekti in financiranje EU v povprečju manj izpostavljeni koruptivnim interesom in praksam kot nacionalni projekti, pri katerih bi bila preglednost in nadzor manjša. Okrepiti bi bilo treba protikorupcijski sveženj, predstavljen 3. maja 2023, ki obravnava korupcijo na vseh področjih, ne le v zvezi s sredstvi EU.

3.5 Kot tretjič je mnenja, da mora Komisija ponovno uvesti poročilo EU o boju proti korupciji, ki je bilo uvedeno s sporočilom o boju proti korupciji v EU leta 2011 ([12]), vendar se je ta praksa po prvem poročilu leta 2014 prekinila ([13]). Poročilo je vključevalo celovito analizo stanja zakonodaje, politik in podatkov v zvezi s korupcijo z oddelki za 28 držav članic. Poročilo bi lahko uporabili za osvetlitev in vključitev različnih razsežnosti boja proti korupciji, ki jim okvir pravne države zdaj namenja premalo pozornosti ali pa je sploh ne namenja. Zajemati bi moralo različna področja politike in zakonodaje, da se zagotovita skladnost in učinkovitost, vključno z vidiki pravne države ter gospodarskimi vidiki in vidiki notranjega trga.

Četrtič, osredotočiti bi se bilo treba na javna naročila z vso njihovo zapletenostjo in posledicami. EU mora prednostno preverjati ustreznost zakonodajnega in regulativnega okvira o integriteti javnih naročil in njegovega izvajanja v praksi glede na potrebe boja proti korupciji. Tako bo Komisija lahko sprejela odločitev, ali bo uveljavila pravico do pobude in na kakšen način. Regulativni okvir za boj proti korupciji na trgu javnih naročil zdaj sestavljajo tri direktive, sprejete leta 2014 ([14]).

3.5.1 Pojem korupcije, ki ga priznava pravni sistem EU, je **zelo širok**, saj presega kazensko področje ter vključuje ravnanje, ki ogroža integriteto, preglednost, etično odgovornost in dobro upravljanje javnih zadev. To izhaja iz ustaljene prakse Komisije ([15]), potrjene v skupnem sporočilu o boju proti korupciji ([16]), kjer je korupcija opredeljena kot „zlorab [a] zaupanih pooblastil za zasebno korist“.

3.5.2 Nazadnje v zvezi s tem EESO meni, da je regulativni okvir, vzpostavljen z direktivami za to področje, še vedno veljaven in ustrezen ter ga ni treba pregledati. Osredotočiti pa se je treba na preusmeritev regulativnega okvira na nove vrednote, na katerih temelji socialna, gospodarska in okoljska strategija EU, ter poudariti povezave med sedanjimi zakonodajnimi pobudami Komisije za izvajanje zelenih, socialnih in okoljskih ciljev (glej točko 4.1). EESO ponovno poudarja, da je „prehod z gospodarskega sistema, v katerem je glavno gonilo rast, na sistem, kjer prevladuje trajnostni razvoj, neizogiben“ ([17]). Poleg tega je splošni trajnostni razvoj tudi temelj strategije treh evropskih zakonodajnih institucij ([18]).

3.6 Petič, EESO želi opozoriti na škodljive učinke korupcije na javno zaupanje, legitimnost predstavniške vlade in demokracije. Korupcija ne vpliva le na gospodarski razvoj in izvajanje javnih storitev, temveč tudi na bistvo demokratičnih sistemov. Prizadevanja za boj proti korupciji bi bilo zato treba bolje uskladiti s prizadevanji za zaščito in razvoj demokracije v EU, kar je zdaj zajeto z akcijskim načrtom EU za demokracijo.

3.7 Kot zadnje EESO ugotavlja, da ima tudi EU veliko odgovornost za boj proti korupciji po vsem svetu, ki izhaja iz njenih temeljnih vrednot in Pogodb, pa tudi iz njenega gospodarskega in političnega interesa za svetovne zadeve in razvoj. Zato je Evropska komisija določila stroga pravila za oddajo javnih naročil, da se nepristransko izberejo ustrezno usposobljeni izvajalci in najugodnejša ponudba ob popolni preglednosti nad porabo javnih sredstev (Praktični vodič po

([12]) COM(2011) 308 final, 6.6.2011.
([13]) COM(2014) 38 final, 3.2.2014.
([14]) Direktive EU 2014/23/EU (UL L 94, 28.3.2014, str. 1), 2014/24/EU (UL L 94, 28.3.2014, str. 65) in 2014/25/EU (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).
([15]) COM(2003) 317 final (UL C 89 E, 14.4.2004, str. 110).
([16]) JOIN(2023) 12 final.
([17]) UL C 152, 6.4.2022, str. 7 (točka 1(1)).
([18]) UL C 491, 23.12.2022, str. 1.

postopkih javnih naročil v okviru zunanjih ukrepov EU ([19])). EESO podpira predlog Evropskega parlamenta, v katerem slednji Komisijo poziva, naj pripravi globalno protikorupcijsko strategijo EU za korupcijo kot svetovni pojav, ki zahteva učinkovite protikorupcijske institucije, preventivne mehanizme in mednarodni regulativni okvir, pa tudi odvzem premoženjske koristi in kazenski pregon v EU ([20]).

4. **Posebne ugotovitve**

4.1 EESO meni, da bi Komisija lahko sprejela sporočilo, v katerem bi potrdila direktive o javnem naročanju iz leta 2014. Komisija bi lahko to priložnost izkoristila za okrepitev številnih postopkov in orodij iz teh direktiv, ki še niso bili vzpostavljeni, potrditev šestih strateških prednostnih nalog iz leta 2017 ([21]) in njihovo usmeritev v trajnostni razvoj.

4.2 EESO meni, da je treba okrepiti in izboljšati tri področja ([22]).

4.2.1 Komisija se zaveda povezave med trajnostnim razvojem, digitalnim prehodom in javnimi naročili. Zato je tudi je v svojem zadnjem sporočilu o prihodnosti Unije izjavila, da „uspešna in pravična socialno-ekonomska preobrazba ni samoumevna“ ([23]).

4.2.2 Evropski trg javnih naročil bi moral biti v večji meri digitaliziran. ([24]) Digitalizacija je instrument znanja, preglednosti, hitrosti in integritete celotnega življenjskega cikla javnih naročil, ki zaradi vseh teh značilnosti pomaga v boju proti korupciji. Vendar Komisija ugotavlja, da je „digitalna preobrazba javnega naročanja [počasna]“ ([25]). Zato je ključno, da se nacionalnim oblastem v tem težavnem procesu še naprej nudi tehnična podpora.

4.2.3 **Preglednost je glavno orodje** za izboljšanje integritete evropskega trga javnih naročil.

4.2.4 Komisija bi lahko bolj poudarila pomen paktov integritete, zlasti ker je Sodišče EU ugotovilo njihovo skladnost z evropsko zakonodajo o javnih naročilih ([26]). Ugotovitve pilotnega projekta bi bilo koristno vključiti v izvajanje teh paktov ([27]) in z vzpostavitvijo konstruktivnega in sodelovalnega okolja tako za gospodarske subjekte, ki sodelujejo na razpisu, kot za javne naročnike odpraviti nekatere ugotovljene težave ([28]).

4.2.5 Kot je ugotovila OECD ([29]), bi lahko vsaka kršitev pakta integritete povzročila naslednje:

— ponudnik bi bil izključen iz postopka zbiranja ponudb,

— oddano naročilo bi bilo razveljavljeno, če bi bil za kršitev odgovoren zmagovalec,

— ponudniki/izvajalci, ki ne izpolnjujejo zahtev, ne bi mogli sodelovati v prihodnjih postopkih javnega naročanja.

4.2.6 EU bi se lahko zgledovala po tej praksi in praksi Svetovne banke pri postopkih dajanja posojil. Svetovna banka ima štiri možne odzive na neustrezno ravnanje gospodarskega subjekta:

— pogojni preklic posojila („izključitev s pogojnim odpustom“),

([19]) Praktični vodič po postopkih javnih naročil v okviru zunanjih ukrepov EU.
([20]) Priporočilo Evropskega parlamenta o korupciji in človekovih pravicah, 17.2.2022.
([21]) COM(2017) 572 final.
([22]) V zvezi s tem se EESO sklicuje na svoja predhodna mnenja: UL C 13, 15.1.2016, str. 63, UL C 318, 29.10.2011, str. 113, UL C 191, 29.6.2012, str. 84.
([23]) COM(2023) 376 final, 6.7.2023, točki I in III, 1. in 2. odstavek.
([24]) Člen 33 Direktive 2014/24/ES, cit.
([25]) COM(2017) 572 final, str. 5.
([26]) Sodba C-425/14, 22.10.2015.
([27]) Projekt o paktih integritete – mehanizem civilnega nadzora za varovanje sredstev EU, 2. faza; za rezultate glej Aceves, Safeguarding EU-Funded Investments with Integrity Pacts: a Decision-Maker's Guide to Collaborative Public Contracting Monitoring (Zaščita naložb, ki jih financira EU, s pakti integritete: vodnik za odločevalce za skupno spremljanje javnih naročil), Transparency International, 26.3.2021.
([28]) Kot je priznavanje dejanske politične volje javnega naročnika za sklenitev pakta integritete in njegove zmožnosti prevzemanja obveznosti.
([29]) OECD, *Catalysing Collective Action to Combat Corruption in Infrastructure* (Spodbujanje kolektivnega ukrepanja za boj proti korupciji na področju infrastrukture), 9.12.2022.

— izvajanje programa za skladnost z načeli integritete, ki se začne po ukrepu za izključitev s pogojnim odpustom,

— trajna prepoved,

— splošna prepoved, ki je posledica pravila, ki ga uporabljajo vse mednarodne banke.

4.2.7 EU bi lahko to prakso uporabljala z nekaterimi previdnostnimi ukrepi, predvsem z zagotavljanjem skladnosti z načelom sorazmernosti med ravnanjem gospodarskega subjekta in posledicami njegove izključitve. Da bi to dosegli, je treba oblikovati jasna, pregledna in dostopna pravila ter opredeliti olajševalne okoliščine. Komisija bi lahko sprejela sporočilo, v katerem bi določila smernice v zvezi s tem.

4.2.8 Sistem splošne prepovedi udeležbe ponudnika v oddaji javnih naročil (med evropskimi organi/nacionalnimi institucijami/zasebnimi bankami) bi lahko bil koristen za zaščito notranjega trga pred zlorabo javnih sredstev, dodeljenih javnim razpisom, ne glede na to, ali so ta sredstva evropska ali nacionalna. Nenazadnje bi bil ta sistem usmerjen v koruptivno javno naročanje, tudi če finančna sredstva EU ne bi bila vključena (glej točko 2.1).

V Bruslju, 17. januarja 2024

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Oliver RÖPKE